

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobkyně: S. K.,** zastoupena Mgr. Petrem Dokládalem, advokátem, se sídlem Zvonařka 16, Brno, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 3. 2004, č. j. 36 Az 793/2003 - 43,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra č. j. OAM - 234/VL - 01 - LE06 - 2003 ze dne 19. 8. 2003 nebyl žalobkyni udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona. Ve velmi obsáhlém zdůvodnění tohoto rozhodnutí správní orgán shledal, že žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. S ohledem na skutečnost, že ruské státní orgány požádaly o vydání žalobkyně k trestnímu stíhání, považoval žalovaný za nezbytné s ohledem na překážku vycestování zabývat se skutečností, zda v případě návratu na území Ruské federace lze předpokládat ohrožení žalobkyně způsobem uvedeným v § 91 zákona o azylu. Poté, co žalovaný zhodnotil výpovědi žalobkyně v souvislosti s informacemi o zemi původu, obavu žalobkyně o její bezpečnost shledal nedůvodnou ve smyslu překážek vycestování.

Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně v zákonné lhůtě žalobu, v níž namítla, že v průběhu řízení před správním orgánem nebyl dostatečným způsobem objasněn skutkový stav. Dále uvedla, že má vážnou obavu, že v případě jejího návratu do Ruské federace by se mohlo mučení, jemuž byla v minulosti podrobena, opakovat, jak prostřednictvím mafie, tak prostřednictvím policejních orgánů. Zprávou nevládních organizací Amnesty International ze dne 4. 8. 2003 a Českého helsinského výboru ze dne 30. 7. 2003 dokládala, že je takovéto zacházení ve vyšetřovacích vazbách běžné. Zdůraznila, že jak s obviněnými, tak s odsouzenými je zacházeno nelidským způsobem a podle měřítek evropské kultury je zřejmé, že ponížení a pokoření dosahuje v ruských věznicích mimořádného stupně úrovně. Přitom je velmi pravděpodobné, že v případě jejího vydání do Ruské federace bude do doby prošetření jejího případu umístěna do vyšetřovací vazby a s ohledem na své výpovědi má odůvodněný strach z nelidského zacházení, a to i v případě, že nebude prokázána její vina na spáchání trestných činů.

O žalobě rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 10. 3. 2004, č. j. 36 Az 793/2003 - 43, tak, že žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve výroku, že se azyl neuděluje, zamítl, výrok, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v platném znění, byl zrušen a v této části byla věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Při odůvodnění zrušovacího výroku rozhodnutí správního orgánu krajský soud s ohledem na skutková zjištění, která žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval stran podmínek ve vězeňských zařízeních na území Ruské federace, které zůstávají kruté, mnohdy život ohrožující, poukázal na to, že žalovaný nezhodnotil přesvědčivým způsobem svůj výrok o tom, že v případě žalobkyně se na ni nevztahuje překážka vycestování. Krajský soud dospěl k závěru, že s ohledem na ustanovení § 91 zákona o azylu, na skutečnosti uváděné žalobkyní, je třeba přisvědčit námitce žalobkyně, že nebyl dostatečně a spolehlivě zjištěn skutečný stav věci při posuzování, zda se na žalobkyni vztahuje překážka vycestování či nikoliv, a je třeba doplnit dokazování o zprávy subjektů, které se monitorováním stavu lidských práv zabývají. Krajský soud dále uvedl, že si je vědom toho, že v případě žalobkyně je žádáno o její vydání k trestnímu stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu v Ruské federaci a že je zde závazek České republiky, jakožto smluvní strany Evropské úmluvy o vydávání, kterou se zavázala vydávat všechny osoby, proti kterým vedou příslušné orgány dožadující strany trestní stíhání pro trestný čin. Česká republika je však rovněž vázána Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluvou proti mučení a jinému krutému nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestání. Z pohledu těchto úmluv je podle názoru krajského soudu především třeba, aby se náležitě zjistil skutečný stav věci v případě návratu žalobkyně do Ruské federace, a to i v souvislosti s nálezem Ústavního soudu č. 752/2 ze dne 15. 4. 2003.

Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný kasační stížnost, a to jak do výroku o zamítnutí žaloby o neudělení azylu, tak do výroku o překážce vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) tvrdí, že rozsudek krajského soudu je podle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí. Podle názoru stěžovatele nelze procesně oddělit výrok o neudělení azylu od výroku o překážce vycestování, resp. výroky nemohou stát samostatně s ohledem na ustanovení § 28 zákona o azylu, které stanoví stěžovateli povinnost uvést ve správním rozhodnutí o neudělení azylu, zda se na cizince, tj. žadatelku, vztahuje překážka vycestování. Stěžovatel má za to, že tento názor je podpořen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2003, č. j. 2 Azs 12/2003 - 76. V souvislosti s touto procesní námitkou stěžovatel navíc poukazuje

na vznik právní nejistoty v otázce dalšího pobytového režimu žalobkyně, protože není zcela jasné, jaký druh pobytu jí vlastně náleží, je-li zamítnuta její žaloba proti výroku správního rozhodnutí o neudělení azylu a současně zrušeno správní rozhodnutí ve výroku o překážce vycestování. Vzhledem k tomu, že zákonodárce nepočítá s možností tyto na sobě závislé výroky oddělovat, resp. o nich rozhodovat samostatně, ani zákon o azylu či zákon o pobytu cizinců (zákon č. 326/1999 Sb.) nemají ustanovení obsahující druh pobytu pro takovéhoto cizince, podle názoru stěžovatele nelze účastníku řízení udělit vízum za účelem řízení o udělení azylu (§ 72 zákona o azylu).

Dále stěžovatel namítá věcnou nedůvodnost pro aplikaci § 91 zákona o azylu o překážce vycestování, neboť ve správním řízení nebyla zjištěna žádná skutečnost svědčící o naplnění podmínek tohoto ustanovení a nebyl tedy na straně stěžovatele důvod, aby se v odůvodnění správního rozhodnutí touto otázkou šířeji zabýval.

Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že podle jejího názoru je rozsudek krajského soudu věcně správný a srozumitelný a podanou kasační stížnost nelze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Kasační stížnost proto považuje za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, přičemž jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil stížnostní důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel v kasační stížnosti především namítá, že soud nemůže přijmout rozhodnutí, kterým na straně jedné zamítne žalobu proti výroku o neudělení azylu a na straně druhé zruší rozhodnutí o neexistenci překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu. Abstrahujíce od konkrétností tohoto případu a od důvodnosti takového postupu v daném případě dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že žádné ustanovení českého právního řádu soudu nebrání, aby k žalobě směřující proti rozhodnutí žalovaného obsahujícímu samostatné výroky o neudělení azylu a o neexistenci překážek vycestování přijal rozhodnutí, kterým zamítne žalobu směřující proti výroku o neudělení azylu a kterým naopak zruší rozhodnutí v rozsahu výroku o neexistenci překážek vycestování. Ustanovení § 28 zákona o azylu, na které stěžovatel odkazuje, neobsahuje nic, co by tento závěr zpochybňovalo. Z dikce citovaného ustanovení lze naopak dovodit, že výrok o neexistenci překážky vycestování by bylo třeba zrušit v případě, byl-li by zrušen výrok o neudělení azylu, neboť platí, že v takovém případě je výrok o neexistenci překážek vycestování závislý na existenci výroku o neudělení azylu. Opačně však tento závěr neplatí. Právní názor obsažený v rozhodnutí

Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 12/2003 - 76 ze dne 16. 10. 2003, jehož se stěžovatel dovolává, v dané věci není relevantní, neboť v uvedeném rozhodnutí se soud zabýval možnostmi svého postupu v situaci, kdy rozhoduje o kasační stížnosti směřující proti rozhodnutí krajského soudu, jímž byla žaloba zamítnuta. V dané věci šlo však o rozhodování krajského soudu o žalobě proti správnímu rozhodnutí, které obsahovalo dva samostatné výroky; jak Nejvyšší správní soud výše dovodil, výrok o neexistenci překážek podle § 91 zákona o azylu bylo možno samostatně zrušit, aniž by tím byl dotčen další právní osud výroku o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Oprávněnost přijetí takového rozhodnutí nemůže být dotčena ani pochybnostmi stěžovatele ohledně typu pobytu cizince v České republice po takovém rozhodnutí. Předně má Nejvyšší správní soud za to, že přípustnost nebo nepřípustnost takového rozhodnutí v azylové věci nelze dovozovat pomocí argumentů, které se týkají právního režimu pobytu cizince v České republice podle cizineckého zákona, resp. podle zákonů k němu speciálních. Dále má Nejvyšší správní soud za to, že rozhoduje-li se o překážce vycestování v řízení o udělení azylu (řízení vedené podle speciálních pravidel obsažených v azylovém zákoně), pak účastník takového řízení je vždy žadatelem o udělení azylu ve smyslu § 2 odst. 3 a § 72 odst. 1 zákona o azylu, kterému má policie podle posléze uvedeného ustanovení udělit vízum za účelem řízení o udělení azylu, a to i když v řízení již bylo rozhodnuto o neudělení azylu a zbývá rozhodnout „toliko“ o existenci překážek vycestování.

Krajský soud oba kasační stížností napadené výroky svého rozhodnutí podrobně a vyčerpávajícím způsobem odůvodnil, přičemž z kasační stížnosti není zřejmé, v čem podle názoru stěžovatele spočívá nepřezkoumatelnost výroků napadeného rozhodnutí pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. Pokud jde o zrušující výrok, jímž byla věc vrácena stěžovateli k dalšímu řízení, krajský soud v odůvodnění svého rozsudku zcela jasně a srozumitelně uvedl, jakým způsobem je třeba doplnit dokazování pro posouzení otázky překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozsudek krajského soudu netrpí nepřezkoumatelností spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalobkyně žádné náklady neuplatňovala a Nejvyšší správní soud ani žádné jí vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu